

CENTRE DRAMÀTIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

BAAL

de Bertolt Brecht

teatre lliure

Maig/Juny 1982

Baal

Baal

de Bertolt Brecht

Versió de Carme Serrallonga

Direcció de Joan Ollé

Encetem amb **Baal** la programació del «Teatre Obert», opció que dins de la gestió del Centre Dramàtic haurà d'acollir aquells treballs més relacionats amb l'avantguarda. Anar davant de què? Dóna el risc dret a l'error? Potser amb ser contemporani d'un mateix ja n'hi hagi prou.

Baal és un espectacle produït per la Generalitat de Catalunya, i la subvenció és un recurs dels governs per a fer l'art que els interessa. I, no obstant, fem **Baal**.

Per què **Baal**? Perquè sí, i prou: sense distàncies. I, quant als ismes, el que més us convingui; és la vida de l'home allò que està en joc.

Una sola dècada ha fet malbé moltes paraules sobre les quals havíem basat alguns valors; en embrutar-se de tant anar de llavi en llavi, també allò que donaven a entendre s'ha fet vell.

Baal no envelleix, perquè mai no ha pres cos en l'ànima de cap societat. Potser el retorn a la esfera biològica, a l'associalitat, sigui la única manera de no col·laborar en un món que no ens agrada, de conservar net l'individu.

Baal, gairebé contemporani de Dadà, va contra tot i contra ell. I encara ens convoca a la vida, com un antídoto al terreny que dia a dia anem cedint davant les coses.

Valor d'ús contra valor de canvi; un sepulcre i un niu valen el mateix preu. La matèria davant de l'esperit, magma inconcret que per més que mengis no s'engreixa.

I la catarsi? També hi és. El **bé** i el **mal** necessiten l'un de l'altre perquè cadascú dugui el seu nom.

Brecht, potser no tant dogmàtic ni avorrit com alguns dels avorrits dogmàtics que l'han qualificat, tenia escrita en lloc preferent, una frase a la seva cambra de treball: «La veritat és concreta». I això consola **Baal** del mal de viure, la concreta veritat de tot allò que escup la terra: cossos d'home i de dona, aigua i vi, colors del cel i d'aquí baix, sorolls i olors.

Gràcies Carme Serallonga, per la bellesa del gest i la paraula; el gest de la seva confiança, i les paraules que ara sentireu o ja heu sentit.

I també a tothom, públic i actors, per haver col·laborat.

Joan Ollé

Teatre del Celobert

Actors

Baal: Miquel Cors. **Mech:** Jordi Turró.
Emília: Margarida Minguillón. **Piller:** Roger Ruiz.
Pschierer: Ricard Borrás. **Serventa:** Dolors Rossinyol.
Sevent: Albert Moya. **Joan Schmidt:** Pep Ferrer.
Joana: Angels Aymar. **Ekart:** Pep Molina.
Dues germanes: Margarida Minguillón/Angels Aymar.
Mestressa de la casa on viu Baal: Rosa Romero.
Sofia Berger: Rosa Morata. **Rodamon:** Roger Ruiz.
Soubrette: Rosa Romero. **Lupu:** Ricard Borrás.
Mjurk: Jordi Turró. **Mossèn:** Ricard Borrás.
Vell captaire: Robert Ruiz. **Mala:** Dolors Rossinyol.
Bollebol: Ricard Borrás. **Gougou:** Jordi Turró.
Una Dona Jove: Rosa Romero. **Teddy:** Jordi Turró.
Dos Gendarmes: Ricard Borrás/Jordi Turró.
Carreters, Pagesos, Llenyataires: Albert Moya/Ignasi Camprodon/Jordi Jané/Francesc Albiol.

Músics: Pedro Ruiz, violoncel/Toni Xuclà, guitarra

Cartell: Pep Duran

Fotografies: Quim Boix

Escultura: Carles Grau

Perruqueria: Lisard Paz

Regidor: Tito Lucchetti

Realització escenografia - Coromines/Farré/Tallers Garcia (d'Horta)

Realització vestuari - Carme Rodríguez/Toni Langa

Producció delegada: Román Heras

Producció executiva: Ignasi Camprodon

Relacions públiques: Isona Passola

Il·luminació: Salvador Sumsi

Música: Ramon Muntaner

Arranjaments: Toni Xuclà/Ramon Muntaner

Escenografia: Pep Duran

Vestuari: Pep Duran/Nina Pawlowsky

Ajudant de direcció: Josep Parramon

Direcció: Joan Ollé

Agraim a l'Institut Alemany de Cultura de Barcelona el suport donat a aquest espectacle

Baal

Són nombrosos els models, els motius, les intencions i les influències que configuren el «Baal». La primera referència a l'obra es troba en una carta de Brecht al seu amic Neher, el mes de març del 1918, quan el poeta tenia 20 anys: «Vull escriure una obra sobre François Villon, el qual va viure en el segle XV a la Bretanya, i fou assassí, saltejador de camins i autor de balades». Pocs dies després, Brecht assistí a l'estrena d'«El solitari», de Hanns Johst, drama expressionista inspirat en la vida del poeta romàntic Grabbe. La influència de Villon és fonamental per a evaluar la forma i el contingut de la primera peça brechtiana; la paròdia que Brecht fa de l'exaltació romàntica i idealista de Johst, i que es tradueix en una exaltació materialista, no impedeix que el «Baal» conservi l'estructura del drama expressionista en general (que troba el seu origen en Strindberg), com a «Stationendrama», és a dir, drama d'estacions –per analogia amb les estacions de Via Crucis–, que a l'obra de Johst serveix per a mostrar «la decadència d'un home», el poeta malalt Grabbe i, en la de Brecht, la del poeta villonià Baal. El 5 de maig del mateix any, Brecht escriu a un altre amic: «Ara ja tinc un (bon?) títol per al «Baal»: «iBaal devoral iBaal ballal iBaal es transfigural».

El nom Baal, per altra banda, prové del déu siríac Baal, protector de la fecunditat, adorat pels israelites quan oblidaven el Déu únic, i combatut pels profetes. En el «Coral del gran Baal», escrit en aquell temps i introduït com a intermedí líric en el drama, Brecht interpreta la figura oriental com a encarnació de la sensualitat, la peresa i l'astúcia; aquest mite ressonarà en moltes obres posteriors de Brecht, fins i tot com a «força política». Cal subratllar, que el paral·lelisme entre el «Coral» i el drama no és absolut; com s'ha fet observar, la mort de Baal, en el primer, és una fi exultant i plaent, mentre que en la peça teatral és una fi dramàtica i solitària.

A mitjans de juny del mateix any 1918, poc abans d'incorporar-se Brecht a files, en les darreries de la Gran Guerra, la primera versió del drama ja estava acabada. Un any després, però, i per indicació de l'escriptor Lion Feuchtwanger, Brecht fa esmenes en el drama, que va perdent, en la nova versió, els lligams directament paròdics amb l'obra de Johst. Brecht llegeix entusiasmat l'obra als seus amics, i el mateix Feuchtwanger aconsella a una editorial la publicació. Tothom admira –com encara ara, a Alemanya– la força poètica del llenguatge brechtia, que cercà les seves arrels en la prosa magistral de Luter en la traducció de la Bíblia i en la poesia dramàtica de Shakespeare.

Abans de la seva estrena l'any 1925, a Leipzig, Brecht retocà novament el «Baal» per a facilitar la representació escènica, i en feu encara una nova versió –aquesta definitiva–, en col·laboració amb Elisabeth Hauptmann, per a l'estrena a Berlín, amb el títol «Vida de Baal», el 14 de gener de l'any 1926. En aquesta ocasió, el «Coral» va ser cantat pel mateix Brecht, acompanyat-se amb la guitarra –com era ja costum en ell des dels seus anys d'adolescència–. Aquesta posta en escena va fer escàndol a la capital, com ja era freqüent en les estrenes de Brecht.

Anys després, Brecht negaria la influència de Johst en el seu drama, malgrat les evidents semblances, tot explicant una història, potser verídica, potser inventada, d'un personatge baàlic, en el qual s'hauria inspirat. El fet és, però, que el «Baal», anti-expressionista, és l'acte de defunció de l'expressionisme dramàtic alemany, així com el rovell de l'ou del posterior teatre brechtia. Un teatre, per a dir-ho breument, del qual se'n té, entre nosaltres, una imatge de drama seriós, fred i feixuc, a causa de no haver-se entès com a desenvolupament d'aquest primer drama, el «Baal». I el «Baal» és, per a entendre'ns, com una matriu viva i sanguinolenta, amb el personatge baàlic com a fetus, i amb la posterior producció dramàtica brechtina com a progressiva maduració humana i artística, mai del tot netejada dels seus orígens bestials.

Josep Maria Carandell

Temporada Febrer-Juliol 82

1. Olympic Man Movement

Els Joglars

Director: Albert Boadella

Romea

2. Marat-Sade

de Peter Weiss

Traducció: Feliu Formosa

Director: Pere Planella/Zitzània Teatre

Teatre Municipal
de Girona

Romea

3. Primera Història d'Esther

de Salvador Espriu

Director: Lluís Pascual

per la Companyia del Teatre Lliure

Teatre Municipal
de Girona

Romea

Teatre Obert

4. Baal

de Bertolt Brecht

Traducció: Carme Serrallonga

Director: Joan Ollé

Teatre Municipal
de Girona

teatre lliure

5. Cavalcada sobre el Llac de Constança

de Peter Handke

Traducció: Lluís Sola

Companyia «La gàbia» de Vic

Director: Joan Anguera

Teatre Municipal
de Girona

teatre lliure

6. Espectacle Brossa

de Joan Brossa

Direcció: Col·lectiu format per Joan

Anguera, Jordi Mesalles, Joan Ollé,

Pere Planella i José Sanchis Sinisterra

Teatre a
designar

Teatre Obert

El Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya, per intentar cobrir el major camp de necessitats del Teatre, paral·lelament a la programació prevista per al Teatre Romea, on tindrà cabuda el repertori nacional, internacional, clàssic i contemporani, ha pensat també en la creació d'un altre tipus de teatre, EL TEATRE OBERT, que aplegarà les recerques experimentals sobre el llenguatge teatral, la represa de contacte amb les avant-guardes i aquells muntatges que cercant una relació diferent amb el públic, es trobin més còmodes i més ben definits amb el qualificatiu d'oberts.

Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya:

Carrer de l'Hospital, 51-T. 317 71 89-317 17 79 - Barcelona-1

Director: Hermann Bonnin/**Activitats Culturals:** Francesc

Nel·lo/**Promoció:** Vicenç Punsola/**Producció:** Manuel Serra

Secretari: Ramon Cots.

Temporada Febrer-Juliol 82

Preus

Promoció

Dimarts **Havent Dinat** a les 4,30 i nits a les 10

Dissabtes **Havent Dinat** a les 4,30

Platea i primer pis (sense numerar) 225 Ptes.

Segon i tercer pis (sense numerar) 100 Ptes.

Altres dies

Platea i primer pis (numerat) 450 Ptes.

Segon i tercer pis (sense numerar) 200 Ptes.

Horaris

Per a les representacions del Marat-Sade

	Havent dinat	Tarda	Capvespre	Nit
Dimarts	4,30	-	-	10
Dimecres	-	-	8	-
Dijous	-	-	-	10
Divendres	-	-	-	10
Dissabte	4,30	-	-	10
Diumenge	-	6	-	-

Abonaments

En la present temporada Febrer-Juliol, s'han posat a la venda uns Abonaments, per als 5 primers espectacles al preu de:

Abonaments Individuals 1.400 Ptes.

Abonaments Col·lectius 1.000 Ptes.

Aquests Abonaments Col·lectius anaven adreçats a grups de no menys de 10 persones i constituïts en Empreses; Escoles; Facultats Universitàries; Sindicats; Partits Polítics; Associacions; Grups d'amics, etc.

Novetats d'Horari

Capvespre tots els dimecres, a les 8 de la tarda i en sessió única i **Havent Dinat** tots els dimarts i dissabtes a les 4,30 de la tarda i a preu **promocional**.

Centre Informatiu

Al vestibul del Teatre Romea hi ha un Centre Informatiu on podeu obtenir a hores de representació, informació completa sobre les activitats del C.D.G.C. i hi trobareu a la venda la Fitxa Cultural de l'Obra a preu de 50 Ptes.

Videoteca

El C.D.G.C. disposa d'un servei de videoteca teatral. Properament s'anunciarà el Catàleg d'obres disponibles i hores de visionat.

Desplegament Arreu

El C.D.G.C. organitzarà periòdicament unes temporades Teatral a les principals capitals de Catalunya amb els mateixos espectacles programats a Barcelona. La primera implantació territorial d'aquesta temporada tindrà lloc al Teatre Municipal de Girona del 28 d'Abril al 6 de Juny